

1889-08-31

þÿ ^ 0 Ä . Â ' ' • . — ¼ - Á ± Â ' ' ¼ µ Ä ± Æ - Á
þÿ 0 ± Ä É Ä - Á É ¼ µ Ä ¬ Æ Á ± ã 1 ½ . . .

þÿ • Á µ Å ½ . Ä 1 0 ì Á ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Coop 2002

Library of Neapolis Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/7936>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γεμια

Αρχαιότητες

Κούκλια

Ηογαρθ

Πριβια

Γρανοι

Σωφρονος Γ'

Εθν. Κινημα

Ευμανια

Κυπρος -> Χιος

↳ Σαμιοσ

↳ Αιγυπτωσ

Φορολογια

Κοινωνιες (Μουσικη)

Δικαιοσυνη

Νομ. Συμβ

Δημ. Έργα

• Οδ. Δωτισο

• Σιδηροδρομοσ

• Σηφεια

Υγεια

Λεμισοσ

Πορναια

Ίασηλια

Ίαφοσ

Κεραια

Φωτισμοσ (Φαροι)

Επιδημια

ωορ

Χειμωρια

Εμνηριο

Έκ τής «Ν. Ημέρας» μετα-
φέρομεν τήν κατωτέρω μετά-
φρασιν εξ άγγλικού φύλλου, πα-
ρατηρούντες ότι ο Άγγλος καθη-
γητής και αρχαιολόγος κ. Χό-
γαρθ, ο περυσιν επισκεψαμενος
τήν Κύπρον διά τας έν Κουκλίαισ
άνασκαφάς, καταγινόμενος είς
αρχαιολογικάσ μελέτασ, δέν εύρε
καιρόν ν' άντιληφθή καλώσ και
όρθώσ τών παρ' ήμίν πραγμά-
των, έφ' ή και στρεβλόσ ιδέασ
έχει περί όσων γράσει. Εξελεγγο-
μένασ καθεκάστην ύπ' αυτών τών
πραγμάτων.

Η ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

Έν τή «Δεκαπενθημέρω Έπιθεω-
ρήσει» του Λονδίνου έδημοσιεύθη
πραγματεία του κ. Χόγαρθ περί τής
έν Κύπρω δυσαρεσκειάσ. Πάται αίκρι-
σεισ του άρθρογράφου δέν είναι όρθαί-
άλλ' έν γένει έλέγχει συμπαθη και
φιλοδικαιαν διάθεσιν προς τουσ άνα-
ξιοπαθούντασ νησιώτασ. Έν αρχή δι-
ηγείναι ποιάσ έλπίδασ συνέδεον οι Κύ-
πριοι προς τήν άποστολήν τής έπι-
τροπήσ είσ Λονδίνον. Και οι πινέστα-
τοι τών χωρικών προσέφερον προθυ-
μωσ τόν όσολόν των, ίνα συλλεγώσι
τά αναγκαία χρηματα, διά τών όρα-
στηρίων δ' ένεργειών του έλληνικού
κληρου συνήχθησαν ούκ όλίγαί έκα-
τοντάδεσ λιρών. Η έπιτροπή, μετά
παντοία προσκόμματα άφίχθη. Ο άρ-
χιεπίσκοποσ έτυχε πολλών περιποιή-
σεων παρά τών άγγλικανών ίεραρχών
και άνηγορεύθη διδάχτωρ έν Όξφόρ-
δη. Άλλά τά λοιπά μέλη τής έπι-
τροπήσ έβίωσαν άνεπιφανώσ έν Λονδί-
νω, θα έπιστρέψωσι δε μετ' όλίγον είσ

Εφημ: "Αλήθεια"

Ημερ: 19)31|8|1889

τὴν πατρίδα των ἀθυμότεροι, ἀλλὰ φρονιμώτεροι, ἢ δὲ ὑπόθεσις θὰ κοιμηθῆ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν ὑπουργείου. « Ἀλλ' εἶναι δίκαιον τοῦτο; (ἔρωτᾷ ὁ ἀρθρογράφος). Τοιαύτη προσπάθεια παρὰ τῶν χωρικῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἔχῃ εὐλογόν τινα ἀφορμὴν, χώρα δὲ καυχωμένη ἐπὶ πολιτισμῷ δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθῆ εἰς τυπικὴν ἀπλῶς ἐξέτασιν. Διότι πρὸς τὸ κίνημα ἀνεμίχθησαν Ἑλλη- νες ἱερεῖς καὶ Πανελλήνες δημεγέρ- ται,(!) δὲν πρέπει νὰ καταστῶμεν τυ- φλοὶ πρὸς τὰ πραγματικὰ τῶν Κυ- πρίων παράπονα.

Ὁ πανελληνισμὸς ὑφίσταται μέχρι τοῦδε μόνον ἐν ταῖς στήλαις τῶν ἐφημερίδων(!). Οἱ χωρι- κοὶ ἀμυδρῶς γινώσκουσιν ὅτι ὑπάρ- χουσιν Ἀθηναί, οὐδ' ὄβολόν δὲ θὰ ἐ- δαπάνων χάριν τῆς πρὸς τὴν κυανόλευ- κὸν σημαίαν ἐνώσεως (sic.) Οἱ μάλ- λον πεπαιδευμένοι τῶν λαϊκῶν καὶ κληρικῶν ἀναγνώριζουσιν ὅτι ἡ τύχη των, καίτοι κακὴ ὑπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὡς δ' ἡ Χίος, ἡ Σάμος καὶ αἱ πλου- σιώτεραι νῆσοι τοῦ Αἰγαίου, οὐδεμί- αν ἔχουσιν ὄρεξιν νὰ συμμερισθῶσι τὴν ἐπαχθὴ φορολογία, τὴν ὑποχρε- ωτικὴν θητείαν καὶ τὰς λοιπὰς κακί- ας, αἵτινες λυμαίνονται τὸ ἑλληνικὸν βασιλεῖον. (sic) Παρὰ τὸν ἐξ Ἀθηνῶν διηγετὴν κοσμητισμὸν, ἡ φλόξ τῆς φιλοπατρίας βραδύτατα εἰσχωρεῖ εἰς τὰς καρδίαις τῶν Κυπρίων, μὴ λησ- μονῶμεν δ' ὅτι τὸ ἐν τρίτον τοῦ πλη- θυσμοῦ δὲν ἀποτελεῖται ἐξ Ἑλλήνων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ Κύπρος καλεῖται ὑπὸ σφοδρᾶς δυσαρσεχείας, ἀνεξαρτητοῦ ἀπὸ παντὸς ἐρεθισμοῦ καὶ ἀπορροσύνης ἐκ πραγματικῶν ἀ- δικημάτων. Ἐν ἔτει 1878 οἱ Ἑλλη- νες ἐδέχθησαν ἡμᾶς ἀνοικταῖς ἀγκά- λαις, ἐν μέρει μὲν ἐκ θρησκευτικῶν,

Εφημ: "Αληθεια"

Ημερ: 19/3/1889

έν μέρει δε εξ έμπορικῶν λόγων. Δέν
έξελήφθημεν ὡς έλευθερωταί, διό-
τι έν Κύπρῳ ἀπό πολλοῦ ἡ τουρκική
έξουσία δέν ἦτον καταθλιπτική. Οἱ
νομοί, κατά τās ανατολικās ιδέας δι-
καιοί, έρημιζόντο έπιεικῶς, ἡ φερα-
λογία δέν ἦτον ἀφόρητος καί αί τυ-
ραννικαί βικαιοπραγίαι έσπανίζον. Ἡ
γενομένη ἡμῖν δεξίωσις ἀπέρρευσεν εξ
εὐγνωμοσύνης προεξοφλούσης μέλλον-
τα ὠφελήματα. Ὁ τουρκικός πλη-
θυσμός ἦν τεθορυβημένος. Τινές ὠμί-
λουν περί ἀντιστάσεως, ἄλλοι περί
μεταναστεύσεως. Ἄλλ' ἡ καταφανής
δικαιοσύνη, οὐ μὴν καί εὐνοια, μεθ' ἧς
προσηνέχθημεν πρὸς τοὺς Μωαμεθα-
νοὺς κατά τās πρώτας ἡμέρας τῆς
κατοχῆς, ἡ διηνεκῆς μέριμνα περί
τῶν ἠρησκευτικῶν αὐτῶν ἰδρυμάτων
καί σχολείων, ἡ παραχώρησις εὐρείας
ἀντιπροσωπεύσεως έν τοῖς δικαστη-
ρίοις καί τῷ νομοθ. συμβουλίῳ έπει-
σαν αὐτοὺς περί τῆς ἀγαθῆς ἡμῶν πί-
στεως καί τοὺς ἐξοκείωσαν πρὸς τὴν
μεταβολήν. Οἱ νοημονέστεροι τῶν
Κυπρίων ἤρξαντο συλλαμβάνοντες
μεγάλας ἐλπίδας. Ἡ Κύπρος έμελλε
νά καταστῆ σπουδαῖος στρατιωτικός
καί ναυτικός σταθμός, κέντρον τῆς Ἀ-
νατολῆς, κύριον μέλημα τοῦ πλουσι-
ωτάτου καί προοδευτικωτάτου τῶν ε-
θνῶν. Θα ὠρῦσοντο λιμένες, θα ε-
στρωθῶσιν ἑσῶι καί ἰσῶς σιδηρόδρο-
μοί, θα έπανοῦν οἱ περιοδικοί λιμοί, θα
ἀνέθῃ ἡ γεωργία. Οἱ φόροι έγέ-
νυντο βαρύτεροι. Ἄλλὰ τί πρὸς τοῦ-
το, ἀφοῦ έπρόκειτο νά πολλαπλασια-
σθῇ ὁ πλοῦτος; Πρὸς κερδοσκοπίαν ἡ-
γοράσθησαν γαταί έν Λάρνακι καί έν
Ἀμμοχώστῳ, ένθα έπρόκειτο νά ὀρυ-
χθῶσιν οἱ λιμένες, έχσράχθησαν οἱ

Εφημ. "Αληθεια"

Ημερ. 19)31|8|1889

κοι ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν, ἐσχεδι-
άσθησαν ξενοδοχεῖα ἐν ταῖς πόλεσι,
περιεμένοντο δ' ἄφθονα θέρη σταφυ-
λῶν, χαρσιπίων καὶ ἐλαιῶν. Δέκα
παρήλθον ἔκτοτε ἔτη, τί δ' ἐγένετο
ὑπὲρ νήσου, ἣν παρλάβομεν παρὰ
κυρίου γκιστά τραγέων ἐπὶ αἰμαδαία
ὠσελεία. Οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Κύπρῳ
ἀσφαλὴς λιμῆν. δυνάμενος νὰ περι-
λαβῆ σκαφὴ εὐκυτερά σπογγαλιευτι-
κῶν λιμῶν. Ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Λάρ-
νακι ἰδρύθησαν μικραὶ ἀποβαθραὶ, ἀλ-
λὰ τὰ μεγάλα ἀτιμόπλοια τοῦ Λοδῶ
καὶ τοῦ Messageries ἀγκυροβολοῦ-
σιν εἰς ἀποστασὶν ἡμίσειος μίλου καὶ
ἐν κακοκαιρίᾳ οὐδὲ προσεγγίζουσιν.
Οἱ λιμένες τῆς Πάφου καὶ τῆς Κυρη-
νείας ἐγένοντο προσιτοὶ εἰς ἀλιευτικὰ
πλοιάρια. Ἄλλ' ἢ ποτὲ περίφημος
Ἀμμόχωστος μένει παραδεδομένη εἰς
καθ' ἣν ὁ λιμὴν ἐκεῖνος ἦτον μετὰ
τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Ἀ-
λεξάνδρειαν ὁ τρίτος ἐν τῇ Μεσογείῳ,
ὑπερτερῶν Ἐνετίας καὶ Γενούης, θὲ
ἠδύνατο δὲ καθαριζόμενος νὰ κατα-
στῆ καὶ νῦν τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς
Συρίας. Πολλὰ ἐγένοντο σχέδια καὶ
αἱ δαπάναι τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ἐνδο-
τέρου λιμένος ὑπελογίσθησαν ὑπὸ δι-
αφόρων εἰς 80—300 χιλ. λίρας. Ἀλ-
λὰ τὰ σχέδια ἐναυάγησαν, διότι δὲν
συνεφώησαν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ στρατιω-
τικαὶ καὶ ναυτικαὶ ἀρχαὶ περὶ τοῦ
ἤγηματος τῆς ὀχυρώσεως. Οὕτως ἡ
Κύπρος δὲν ἔχει ἀξιοπρεπῆ διέξοδον τῶν
ἐμπορευμάτων τῆς, νήσος δὲ κατέ-
χουσα θέσιν ἀπαράμιλλον ἐν μέσῳ
τῆς Αἰγύπτου, τῆς σσεζικῆς διώρυ-
γος, τῶν παραλίῶν τῆς Συρίας, εἰσῶν
τὴν προστασίαν ἀπέβλεψαμεν ἄλλοτε,
καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνθα θάπτον
ἡ βράδιον ὅ' ἀντιμετωπίζωμεν ρωσ-
σικὴν προέλασιν, εὐδὲν δύναται νὰ
σκιᾶσθι πολεμικὸν σκάτος. Ἐπὶ βρα-

Ἐφημ. "Ἀθηναία"

Ἡμερ. 19/31/8/1889

χωδούς παραλίας έχουσης ἕκτασιν ἑκατεντάδων μιλίων καὶ κατεσπαρμένης δι' ὑφάλων καὶ σκοπέλων ἑπτὰ μόνον ὑπάρχουσι φάροι καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον τρεῖς σέγγουσι εἰς ἐπαρκῆ ἀπόστασιν. Πλήν τῶν περὶ τὴν πρωτεύουσαν περιπάτων, δύο καὶ μόναι ὑπάρχουσι «χειμεριναί» ὁδοί, ἡ ἀπὸ Λάρνακος εἰς Λευκωσίαν, ἔχουσα ἕκτασιν 26 μιλίων, καὶ ἡ ἀπὸ Λεμεσοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρους Τρωόδου στρατόπεδον, ἔχουσα ἕκτασιν 30 μιλίων. Αἱ λοιπαὶ ἑστῆεν ὁδοὶ εἶναι βραταὶ μόνον ἐν καλοκαιρίᾳ. Ἡ Πάφος ἀπομονοῦται μετὰ διήμερον βροχὴν, ὃ δὲ περιηγητῆς, ὁ ἀπερχόμενος ἐκ Λευκωσίας εἰς Λεμεσοῦν διὰ τῆς ὑπαρχούσης ἀτραποῦ, ἐνδέχεται νὰ μείνη πεφυλακισμένος κατ' ὁδὸν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα. Περὶ σιδηροδρόμων οὔτε λόγος. Ὁ κυβερνητικὸς μηχανισμὸς κατηρτίσθη πλήρης, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι εἶναι ὀλιγαριθμότεροι τοῦ δέοντος, οὐδ' ἀμειβονται λίαν γενναίως. Ἐργάζονται μετὰ ζήλου καὶ περιποιῶσι τιμὴν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν,

ἀδίκον ἔ' ἔχουσιν οἱ Κύπριοι ἀποδίδοντες τὸ πταίσμα εἰς αὐτοὺς. Ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις εἶναι ὀλιγαριθμὸς, μ' σβοδοτεῖται δὲ γλιτοχρῶς. Οἱ χρηστάτεροι τῶν ἰθαγενῶν δὲν κατατάσσονται εἰς αὐτὴν, ἐν ἀγροῖς δὲ διαμερίσμασιν οἶον τὸ τῆς Πάφου ἢ ἀστυνομία παλαίει ἀλυσιτελῶς κατὰ πληθυμὸν ἐκ τῶν κακουργότερων ἐν Ἀνατολῇ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φόνων κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ἐμποιεῖ φρίκην. Οὕτως ὑπὸ τὴν πεπολιτισμένην ἡμῶν ἐξουσίαν αἱ κυβερνητικαὶ δαπάναι δαπάναι ἐν Κύπρῳ ἠλαττώθησαν εἰς βαθμὸν καθιστῶντα τὴν διαχείρισιν ἀλυσιτελῆ, ἔλειψε δὲ σχεδὸν πᾶσα ὑπερδημοσίω τῶν δαπάνων οὐκ ἐπιτην ἀναπτύξῃ τὴν γῆρον καὶ νὰ κα

Εφημ: "Αθήθεια"

Ἡμερ: 19)31 | 8 | 1889

ταυτησιν ἄλλοις τὴν διαφοράν μετα-
ξύ τῆς τελευταίας δεκάδος καὶ τῶν
πρὸ αὐτῆς ἑκατονταετηρίδων. Ἀλλὰ
διατελεῖ τοῦλάχιστον ὁ Κύπριος εἰς
τὴν οὐχὶ προσευτικὴν, ἀλλ' εὐδαίμο-
να κατάστασιν τοῦ χωρικοῦ τῆς Μι-
κρᾶς Ἀσίας, ἔστις οὐδένα σχεδὸν ἀ-
ποτίνει φόρον εἰς πατρικὴν διαχειρί-
σιν, μὴ ἐπιτελοῦσαν μὲν δημόσια ἔρ-
γα καὶ μὴ καταβάλλουσαν τὰς ὀφει-
λάς τῆς, ἀλλὰ καὶ μὴ ζητοῦσαν πα-
ρὰ τῶν ὑπηκόων, ἢ ὅ,τι ἀπαιτεῖται

Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! Ὁ Κύπριος κατα-
βάλλει εἰς παντοίους φόρους περὶ τὴν
μίαν ἀγγλικὴν λίραν ἀνά κεφαλὴν,
τὸ ποσοστὸν δὲ τοῦτο εἶναι τεράστι-
ον, προκειμένου περὶ πληθυσμοῦ ἀπι-
στεύτως πτωχοῦ. Καὶ ὅμως σχεδὸν
οὐδὲν ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν πεπολι-
τισμένης διοικήσεως. Καὶ διατί; Διό-
τι ἡ ἡμιβάρβαρος νῆτος ὑπὸ πεπολι-
τισμένην διοίκησιν μόνον τὸ ἥμισυ
τῶν ἰδίων προσόδων διατίθησιν ὑπὲρ
ἑαυτῆς, τὸ δ' ἥμισυ καταβάλλει ἀνά
πᾶν ἔτος ὑπὲρ σκοπῶν, αἵτινες οὐδα-
μῶς τὴν ἐνδιαφέρουσι, μηδ' ὀβολὸν
λαμβάνουσα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πα-
ρὰ τῆς αὐτοκλήτου δεσποσύνης. Ἐν
τούτῳ ἔγκειται τὸ πικρὸν, τὸ γνήσιον
παράπονον τῶν νησιωτῶν, οὗ ἐρμη-
νεὺς ἐγένετο ἡ ἐπιτροπὴ. Αἱ 92 χιλι-
άδες λίραι, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ δι-
δωνται εἰς τὸν Σουλτάνον ὡς ἀποζη-
μίωσις, διετέθησαν βραδύτερον, ὅπως
καταβάλλωνται ἐν μέρει εἰ τόκοι τοῦ
τουρκικοῦ δανείου τοῦ 1855, συνο-
μολογηθέντος ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν Ἀγ-
γλίας καὶ Γαλλίας· ἀλλ' ἐκ τῆς ε-
ταβολῆς οὐδαμῶς ὠφελήθη ἡ νῆτος,
κατέστη μάλιστα, τὸναντίον, δυττε-
ρεστέρα πᾶσα ἀναθεώρησις. Οἱ εὐθυ-
νόμενοι ἐπὶ τῇ ἀρχικῇ συμφωνίᾳ ὀ-
φείλουσι νὰ δηλώσωσιν ἂν ἐφρόνουν
ὅτι ἡ Κύπρος ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ
ὑπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς ἀβσθήθητος ὅ,τι ὑ-
πὸ τοὺς Τούρκους.

Εφημ. "Ἀληθεῖα"

Ἡμέρ: 19)31/8/1889